



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 351/07-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., súdneho exekútora so sídlom K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 CoE/14/2007 z 13. marca 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M., súdneho exekútora o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2007 doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE 14/2007 z 13. marca 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor 30. marca 2006 požiadal Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) o zastavenie exekúcie v zmysle § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z.

o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) z dôvodu, že povinný bol vymazaný z obchodného registra. Okresný súd uznesenie sp. zn. Er 1153/1999 zo 16. novembra 2006 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, zastavil ju a súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov exekučného konania. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu ohľadom výroku o náhrade trov exekúcie podal sťažovateľ 20. decembra 2006 odvolanie a navrhol uznesenie v napadnutej časti zmeniť a uložiť oprávnenej osobe nahradiť mu trovy exekúcie. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol svojím uznesením sp. zn. 6 CoE 14/2007 z 13. marca 2007, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o náhrade trov konania a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *“... Podľa ustanovenia § 196 Exekučného poriadku, exekútorovi za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí odmena - náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.*

*V tomto znení platilo citované ustanovenie až do 31.8.2005 a od uvedeného dátumu bolo doplnené textom, podľa ktorého, ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty. V takomto znení platí citované ustanovenie až doposiaľ. Z citovaného znenia ustanovenia § 196 vyplýva, že exekútorovi patrí za výkon exekučnej činnosti odmena – náhrada výdavkov a náhrada za stratu času **vždy** a zákon o súdnych exekútoroch v žiadnom zo svojich ustanovení nepripúšťa z tohto ustanovenia výnimku, ani nijakým spôsobom nezužuje nárok na odmenu exekútora, v niektorých prípadoch. Je teda nesporné, že Zákon o súdnych exekútoroch priznáva súdnemu exekútorovi právo na odmenu za výkon exekučnej činnosti vo výške, ktorá je stanovená vo vykonávacom predpise. Ak odvolací súd v napadnutom rozhodnutí rozhodol o tom, že súdnemu exekútorovi náhradu trov konania nepriznáva, nepriznal mu tým ani právo na odmenu za výkon exekučnej činnosti, ktoré mu však Zákon o exekútoroch priznáva a ktorá mu nesporne patrí.*

Je nepochybné, že v predmetnej veci odmenu nemohol zaplatiť povinný, keďže povinný neexistoval a preto bolo povinnosťou súdu rozhodnúť o trovách exekúcie spôsobom, ktorým by neporušil ustanovenie § 196 a tým aj základné práva sťažovateľa zakotvené vo vyššie uvedených článkoch ústavy ...“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Právo sťažovateľa

- práva, aby od neho nebola vyžadovaná povinná a nútená práca, podľa článku 4 ods. 2 Dohovoru,

- práva na ochranu vlastníckeho práva podľa článku 20 ods. 1 a na ochranu pred vyvlastnením podľa článku 20 ods. 3 Ústavy SR,

bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 CoE 14/2007 zo dňa 13.3. 2007 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoE 14/2007 zo dňa 13. 3. 2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. To znamená, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, resp. ľudským právom a základnou slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, II. ÚS 27/07).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a práva zaručeného v čl. 4 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoE/14/2007 z 13. marca 2007, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. Er 1153/1999 zo 16. novembra 2006 vo výroku o náhrade trov konania.

Podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru od nikoho sa nebude vyžadovať, aby vykonával nútené alebo povinné práce.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Z predloženého rovnopisu uznesenia okresného súdu č. k. Er 1153/1999-9 zo 16. novembra 2006 bolo zistené, že okresný súd rozhodol o podaní sťažovateľa, ktorým požiadal o zastavenie exekúcie podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú, zastavil ju a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Podľa § 235 ods. 2 Exekučného poriadku exekučné konania, ktoré začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov (v znení Exekučného poriadku účinnom do 31. januára 2002). V okolnostiach prípadu z uvedeného právneho režimu vychádzal aj okresný súd, keď rozhodoval o zastavení exekúcie a trovách exekúcie.

Podľa § 203 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

Výklad zákonného ustanovenia, ktoré vo svojej hypotéze upravuje predpoklady na vznik nároku na náhradu trov konania od oprávneného, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Podľa § 203 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Okresný súd uplatnenú náhradu trov exekúcie sťažovateľovi nepriznal. Vychádzal pritom z obsahu ustanovenia § 203 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že v prípade zastavenia exekúcie má súd možnosť, a nie povinnosť zaviazat' na náhradu trov exekúcie oprávneného. Predpokladom uloženia tejto povinnosti oprávnenému je úvaha súdu o tom, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Okresný súd ako exekučný súd vylúčil akékoľvek zavinenie vychádzajúce z toho, že oprávnený nemohol ani pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

Krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu ohľadom výroku o náhrade trov exekúcie, vo svojom uznesení sp. zn. 6 CoE/14/2007 z 13. marca 2007 uviedol: „...*V danom prípade súd prvého stupňa správne uzavrel, že oprávnená nemohla predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že jej právny predchodca podal návrh na vykonanie exekúcie dňa 3.5.1999 a na základe*

žiadosti o udelenie poverenia na vykonávanie exekúcie zo dňa 13.5.1999 bolo vydané poverenie pre súdneho exekútora dňa 20.5.1999. Takto bola exekúcia vedená od uvedeného obdobia až do dňa, keď došlo k výmazu povinného z obchodného registra, t.j. dňa 7.9.2005. Z toho vyplýva, že oprávnená nemohla predvídať zánik spôsobilosti povinného byť účastníkom konania a v dostatočnom časovom predstihu pred týmto rozhodujúcim okamihom (viac ako 6 rokov) podala návrh na vykonanie exekúcie. Z obsahu spisu nevyplýva žiaden dôkaz, z ktorého by bolo možné uzavrieť, že oprávnená mohla predvídať výmaz povinnej z obchodného registra a tým aj neprípustnosť exekúcie a jej zastavenie z tohto dôvodu.

Samotná skutočnosť, že povinný stratil spôsobilosť byť účastníkom exekučného konania a nemožno mu preto uložiť nahradiť trovy exekúcie, nemôže mať za následok uloženie povinnosti nahradiť trovy exekúcie oprávnenej, keďže Exekučný poriadok v cit. ust. § 203 presne stanovuje podmienky, za ktorých možno uložiť oprávnenej nahradiť trovy exekúcie a pod tieto podmienky nemožno subsumovať skutočnosť zániku povinného a a túto automaticky pripísať nedostatočnej opatrnosti oprávnenej pri vedení exekúcie.“

Ústavný súd konštatuje, že interpretácia a aplikácia § 203 Exekučného poriadku okresným súdom a krajským súdom nie je v rozpore s účelom a cieľom tohto ustanovenia, ktoré vo svojom texte nesporne obsahuje aj zákonnú možnosť náhradu trov zastavenej exekúcie nepriznať. Vyplýva to z toho, že citované ustanovenie obsahuje možnosť voľnej úvahy opierajúcej sa o vyhodnotenie postupu oprávneného. Odôvodnenie nepriznania nevyhnutných trov zastavenej exekúcie plne využíva rozsah na voľnú úvahu, a nie je nelogické alebo prekračujúce hypotézu § 203 Exekučného poriadku.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu základných práv sťažovateľa ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, I. ÚS 130/06, I. ÚS 371/06).

Ústavný súd zdôrazňuje, že do pôsobnosti všeobecného súdu z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže zasiahnuť len vtedy, ak by jeho rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie označených

základných práv sťažovateľa, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02).

Navyše ústavný súd konštatuje, že samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, kedy nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. november 1983, séria A č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej profesie (v citovanom prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoE/14/2007 z 13 marca 2007, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Uznesenie krajského súdu je riadne a náležite odôvodnené. Ústavný súd nezistil skutočností, z ktorých by boli vyvedené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné, resp. neudržateľné, ktoré by súčasne mali za následok porušenie namietaných práv sťažovateľa. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s uznesením krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2007